

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามาดำรงตำแหน่ง
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษา

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๓๐๖/๕๔๗๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครมีปัญหาในการตีความตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๔ มาตรา ๕๑ (๑) ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๕๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๑) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” และมาตรา ๕๔ วรรค ๒ ซึ่งบัญญัติว่า

“ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการการเมือง ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา จากบุคคลซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นสมควร และจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวด้วย” โดยมีปัญหาว่าหากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีความประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกซึ่งมิได้เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น มาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา จะขัดต่อมาตรา ๕๑ (๑) หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) พิจารณาเรื่องนี้ โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) แล้ว เห็นว่า โดยที่สมาชิกวุฒิสภามีใช้พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีจึงมีปัญหาค่าที่ต้องพิจารณาแต่เพียงว่า สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้เห็นว่าคำว่า “ส่วนราชการ” หมายถึง ส่วนราชการที่

จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน^๖ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งจะได้มีการแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ และจะต้องมีการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณแห่งราชการนั้น ๆ ด้วย^๗ ส่วนคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” นั้น ย่อมหมายถึงหน่วยงานที่มีใช้ส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แต่เป็นหน่วยงานอย่างอื่นที่ดำเนินกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดของรัฐ

สำหรับปัญหาว่าสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่นั้น เห็นว่า วุฒิสภามีใช้ส่วนราชการ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีนี้ และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘๕^๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วจะเห็นว่า รัฐสภาเป็นองค์กรของรัฐในทางการเมืองประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของรัฐทางด้านนิติบัญญัติ ดังนั้นรัฐสภาซึ่งรวมถึงวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นหน่วยงานของรัฐ อีกทั้งในการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาก็ได้รับเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มจากงบประมาณของแผ่นดินทั้งสิ้น สมาชิกวุฒิสภาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ การที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษา จึงเป็นการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐมาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษา ซึ่งไม่อาจกระทำได้ตามมาตรา ๕๑ (๑)^๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

^๖มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

^๗มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

^๘มาตรา ๘๕ รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

^๙มาตรา ๕๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๑) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รองเลขาธิการฯ
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๓๗